

ජාතක පාළියෙහි ඡන්දස් භාවිතය

පහළගම ධර්මික හිමි

(ගෞරව ශාස්ත්‍රචේදී, බලගල්ල සරස්වතී මහ පිරිවෙනෙහි පරිවේණාධිපති)

තවංගසත්ප්‍රසාසන විභජනයට අනුව ජාතකාංගය අයත් වන්නේ එහි හත්වැනි ස්ථානයටය. බුද්දකනිකාය පරියාපන්න ශ්‍රන්ථ අතර දී දහවැනි කෘතිය වශයෙන් ජාතකපාළිය විද්‍යමාන වෙයි. බුද්ධ ජයන්ති පුනර් මුද්‍රණවල කාණ්ඩ (Part i, ii, iii) තුනකින් සමන්විතය. මෙම කාණ්ඩත්‍රය ම පද්‍යයෙන් පමණක් සංග්‍රහ කොට ඇත. (තුණාල ජාතකය හැර) ජාතකකථා ගොඩනැගීමේ දී උපයුක්ත වූ ගාථා පමණක් ජාතකපාළියෙහි දක්නට ලැබේ. මුළු ජාතකපාළියෙහි නිපාත විසි එකක් තුළ වස්තූ හතලිස්තුනක් ද ගාථා හයදහස් නමසිය පහක් ක්‍රමවත් ව සංග්‍රහ කොට තිබේ. අපණ්ණක ජාතකය මුල් කොට ඇති පන්සිය පණහක් ජාතක ගාථා ජාතක යනුවෙන් හඳුන්වයි.¹ මෙම ජාතක ගාථා මුල්කොට ගෙන ජාතකට්ඨකථාවත් එහි ව්‍යාප්තියක් වශයෙන් සිංහල සාහිත්‍යයෙහි විරප්‍රසිද්ධ ජාතක පොතක් නිර්මාණය වී ඇත.

ජාතක පාළියෙහි ඡන්දස්වලට අයත් වෘත්ත භාවිතය දක්නට ලැබේ. ඡන්දස්² (Metre) යනු වෛදික ෂඩ් වේදාංගවලට අයත් ශාස්ත්‍රයකි.³ වේදාංග අතර පස්වැනි අංගය ඡන්දස් ශාස්ත්‍රයයි. එබැවින් වේදය නමැති පුරුෂයාගේ පා ඡන්දස බවත් අත් කල්ප බවත් ඇස් ජ්‍යෝතිෂය බවත් කන් නිරුක්ති බවත් නාසය ශික්ෂා බවත් මුඛය ව්‍යාකරණ බවත් සුධිභූ පවසත්,

ඡන්දූ පාදස්තු වේදසා හස්තෝ කල්පෝථ කථාතො
ජ්‍යෝතිෂාගමනං තේත්‍රං නිරුක්තං ශ්‍රෝත්‍ර මුඛාතො,
ශික්ෂා ස්‍රාණන්තු වේදසා මුඛං ව්‍යාකරණං ස්මාතම්
තස්මාත්සාංග මධිතොෂව බ්‍රහ්මලොකෙමහියතෙ.

මෙම ඡන්දස් ශාස්ත්‍රය වෛදික යුගයට අයත් ශාස්ත්‍රයක් වීනා බෞද්ධ සම්පවයක් ප්‍රකට නොකරයි. එම නිසා ම බුදුදහම ආරෝපණය කිරීමට යමෙළු කා තේතුළ හික්කුන් දෙදෙනා කළ උත්සාහයේ දී ඔවුන්ට බුදුරදුන් ගර්භා කොට සිය නොකළ යුත්තක් බවට උපදෙස් දෙනු ලැබූහ.⁴ නමුත් බුද්ධ වචනය තුළ විවිධ ඡන්දස්වලට අයත් වෘත්ත ලක්ෂණ ප්‍රකට කරන අවස්ථා බොහෝ සෙයින් දක්නට

ලැබේ. බුද්දකතිකායට අයත් ධම්මපදපාළියේ චිත්ත වග්ගයට අයත් මෙම ගාථාවේ සිවුපදයේ ම වෘත්ත හතරක් යෙදී ඇත.

“කුම්භුපමං කායමීමං විදිත්වා	—————>	ඉන්ද්‍රවජ්‍රා වෘත්ත
නගරුපමං චිත්තමිදං ධ්‍යානපත්වා,	—————>	කමලා වෘත්ත
යොධෙතමාරං පඤ්ඤාචුධෙත	—————>	උඛිභාසක වෘත්ත
ජිතං ච රක්ඛෙ අනිවෙසනො සියා” ⁵	—————>	වංසට්ඨ වෘත්ත

මෙම ගාථාවෙහි ලසු ගුරු විනාශය අනුව ප්‍රථම පාදයේ තගණ දෙකක් හා ජගණයකි. අන්තයෙහි ගුරු දෙකකි. මෙම ලක්‍ෂණය ඉන්ද්‍රවජ්‍රා වෘත්තයෙහිය.⁶ මෙය ත්‍රිෂ්ට්‍රත් ඡන්දසට අයත් වෙයි. දෙවැනි පාදය ජගති ඡන්දසට අයත් කමලා වෘත්ත ලක්‍ෂණ ඇත. සගණ යගණ සගණ නැවත යගණයක් ඇත්තේ කමලා වෘත්තය වෙයි.⁷ තෙවැනි පාදය එම ඡන්දසට අයත් උඛිභාසක නම් වෘත්තයයි. තගණයක් මගණයක් රගණයක් හා අන්තයෙහි ගුරක් වීනම් ඒ උඛිභාසක වෘත්ත ලක්‍ෂණ වේ.⁸ සතර වන පාදය නැවත ජගති ඡන්දසට අයත් වංසට්ඨ වෘත්ත ලක්‍ෂණ ගනී, ජගණ තගණ ජගණ නැවත රගනයක් යෙදෙනුයේ වංසට්ඨ වෘත්තය සඳහාය.⁹ මේ ආකාරයට මුල් බුදුදහමට අයත් බුද්ධ වචනයෙහි ඡන්දෝ ලක්‍ෂණ දැකගැනීමට පුළුවනි. බුද්ධානසාසනය ඉක්මවා ක්‍රියාත්මක වූ බවක් මෙයින් පෙනේ. බුදුරදුන් ස්වධර්මය ඡන්දසට නැගීම දුකුලා ඇවතක් වශයෙන් ආපත්තියක් ද පනවා ඇත. “න භික්ඛවෙ බුද්ධවචනං ඡන්දසො ආරොපෙනබ්බං, යො ආරොපෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛටස්ස, අනුජානාමි භික්ඛවෙ සකාය නිරුක්තියා බුද්ධවචනං පරියාපුණිතුන්ති”¹⁰ පසුකාලීනව බුද්ධ වචනය සංග්‍රහ කිරීමේ දී ඡන්දෝ ලක්‍ෂණ බුද්ධවචනයට අරෝපණය වූ බව උපකල්පනය කළ හැකිය. එය කෙසේ වුවත් බුද්ධ වචනය වශයෙන් පිළිගන්නා ධර්ම පර්යායයන් අතුරෙහිම මෙකී ලක්‍ෂණ ඉස්මතුව පෙනේ.

ජාතකපාළියෙහි වැඩිමණක් ගාථා ඡන්දෝ ග්‍රන්ථවල වක්‍රප්‍රකරණ පරිච්ඡේදයේ දැක්වෙන ප්‍රථමවක්‍ර වෘත්ත ලක්‍ෂණ ප්‍රකට කරයි. සිවුපාද ගාථාවල මුළු ගාථාවේමත් පාද එකක හෝ එකී ලක්‍ෂණ අන්තර්ගතව පවතී. ප්‍රථමවක්‍ර වෘත්තය ප්‍රස්තාර කළ විට ලක්‍ෂණ කීපයකි.

- * සිවුපාදයේ පස්වන අක්‍ෂරය ගුරාක්‍ෂරයක් වීම
- * 1, 3 පාදයන්හි අක්‍ෂර හතරකින් පරව යගණයක් වීම
- * 2, 4 පාදයන්හි අක්‍ෂර හතරකින් පරව ජගණයක් වීම
- * පාද සතර තුළ ආරම්භයෙහි තගණ හා සගණ නොවීම¹¹

මෙම ලක්ෂණරීතානුකූලව සංස්කෘත හා පාලි ශ්ලෝක, ගාථා රචනා කොට තිබේ. බොහෝ සෙයින් වාර්තාකථනය සඳහා මෙම ප්‍රථමාවක්‍රය භාවිත කොට ඇත. ජාතකපාළියේ වත්මන් ජාතකකථාවලට මුල් වූ ගාථා මෙම වෘත්ත ලක්ෂණ යයි. එකී වෘත්ත ලක්ෂණ භාවිත ස්ථාන මෙසේ පෙන්වා දිය හැකිය.

"යඤ්ච අඤ්ඤෙන රකඛන්ති යො ච අඤ්ඤෙන න රක්ඛන්ති,
සචෙ රාජ සුඛං සෙති කාමේසු අනපෙක්ඛවාති"¹² (සුඛවිහාරජාතකං)

"යදා පරාභවො හොති පොසො ජීවිතසංඛයෙ,
අථ ජාලඤ්ච පාසඤ්ච ආසජ්ජාති න ඛුජ්ඣති"¹³ (ගිජ්ඣජාතකං)

"සංකප්පරාගධොතෙන විතක්කනිසිතෙන ච,
නාලංකතෙන භද්දේන න උසුකාරතෙන ච,
න කණ්ණායනමුත්තේන නපි මොරුපසෙවිනා,
තෙනමිහි භදයෙ විදුධො සබ්බංගපරිදාදුහිනා,
ආචේධඤ්ච න පස්සාමී යතො රුහිරමස්සචෙ,
යාව අයොනිසො චිත්තං සයං මෙ දුක්ඛමාහතං"¹⁴ (සංකප්පජාතකං)

"සබ්බත්ථ කතපුඤ්ඤස්ස අතිච්චඤ්ඤේච පාණිනො,
උප්පජ්ජන්ති ඛහු භොගා අප්පනායනනෙසුපි.
ඤ්ඤාච්චමණයො දණ්ඩා ටීයො ච පුඤ්ඤලක්ඛණා,
උප්පජ්ජන්ති අපායස්ස කතපුඤ්ඤස්ස ජන්තුතො"¹⁵ (සිරිජාතකං)

"තස්ස පුට්ඨො වියාකාසි මාතලී දෙවසාරටී,
විපාකං පාපකම්මානං ජානං අක්ඛාසජානතො"¹⁶ (නිමිජාතකං)

පාලි සංස්කෘත උභය සාහිත්‍යයේ ම මෙම ප්‍රථමාවක්‍රය භාවිත වීම බහුල ලෙස දක්නට ලැබේ. වර්ණ ඡන්දසට අයත් වෘත්ත ලක්ෂණ ද ජාතකපාළියේ බහුල ලෙස හමුවෙයි. ඒ අතර,

- * ඉන්ද්‍රවජ්‍රා වෘත්තය
- * උපේන්ද්‍රවජ්‍රා වෘත්තය
- * උපජාති වෘත්තය
- * ඉන්ද්‍රවංසා වෘත්තය

ආසාර එකොළස අයත් වන්නේ ත්‍රිෂ්ටුභ් ඡන්දසටය. එකී ඡන්දසේ වෘත්ත සඳහා ඉන්ද්‍රවජ්‍රා වෘත්තය ද ඇතුළත් වෙයි. තඟණ දෙකක් ද ජගණයක් හා සන්ධයෙහි ගුරුදෙකක් මෙම වෘත්තයෙහි ලක්ෂණ වෙයි.¹⁷ මෙම ලසු ගුරු විකාශයට අනුකූලව ගාථා ජාතකපාළියේ දී හමුවෙයි. තණ්ඩුලනාළි,

මහානාරදකස්සප යන ජාතකපාළි ගාථාවන්ට අයත් ඉන්ද්‍රවජ්‍රා ලක්ෂණ අන්තර්ගත වෙයි.

"කිමග්ඝතී තණ්ඩුලනාළිකාය
අස්සාන මූලාය වදෙහි රාජ,
බාරාණසීං සන්තරබාහිරන්තං
අයමග්ඝතී තණ්ඩුලනාළිකාති."¹⁸

"අන්ථි වෙ නාරද සද්දහාසී
තිවෙසනං පරලොකෙ මනානං,
ඉධෙව මෙ පඤ්චසතාති හෙහී
දස්සාමි තෙ පරලොකෙ සහස්සං."¹⁹

මෙම ගාථාවෙහි දෙවැනි හා තෙවැනි පාද ඉන්ද්‍රවජ්‍රා වෘත්ත ලක්ෂණවලින් යුක්තය. කුක්කුර, හුරිදත්ත යන ජාතකපාළි ගාථාවල දී මෙකී ලක්ෂණ හමුවෙයි.

"යො කුක්කුරා රාජකුලමිහි වද්ධා
කොලෙයාකා වණ්ණබලුපපන්තා,
තෙමෙන වජ්ඣා මයමස්ම වජ්ඣා
නායං සඝච්චා දුබ්බලඝාතිකායන්ති."²⁰

"පුප්ථාහිරස්ස වනස්ස මජ්ඣෙ
කො ලොහිතත්ඛො විභතන්තරංසො,
කාකම්බුකායුරධාරා සුවත්ථා
තිවිධන්ති නාරියො දසවන්දනා."²¹

මෙම ගාථාවේ පළමු, දෙවන හා තෙවන යන පාදත්‍රයෙහි ම ඉන්ද්‍රවජ්‍රා වෘත්ත ලක්ෂණ ඇත. පාද සතර ම ඉන්ද්‍රවජ්‍රා වෘත්ත ලක්ෂණ ඇති ගාථා ද ඇත.

"යො ගුය්හමන්තං පරිරක්ඛණෙයාං
මොහා නරො සංසති භාසමානො,
තං හින්තමන්තං භයමන්වෙති ඛිප්පං
නාගං යථා පණ්ඨරකං සුපණ්ණො."²²

“යෙගුය්හමන්තා අවිකිණ්ණවා
 දල්භාසදත්ථෙසුනරා දුජ්චිභා,
 ආරා අමිත්තා ඛාවජන්ති
 ආසීච්චිසාවාරිච සන්තසංසා.”²³

මෙම ඡන්දසට ම අයත් උපේන්ද්‍රවජ්‍රා වෘත්ත ලක්ෂණවලින් යුක්ත ගාථා හමුවෙයි. ජගණ තගණ නැවත ජගණයක් හා අන්තයෙහි ගුරු දෙකක් යෙදී ඇත්තේ උපේන්ද්‍රවජ්‍රා වෘත්තය නම් වෙයි.²⁴ වණ්ණුපථ ජාතකපාළි ගාථාවේ දී එම ලක්ෂණ හමුවෙයි.

“අකිලාසුනො වණ්ණුපථෙ ඛණන්තා
 උදංගණෙ තත්ථ පපං අචින්දුං,
 එවං මුනි චිරියඛලුපපන්තො
 අකිලාසු චින්දෙ හදයස්ස සන්තින්ති.”²⁵

කුලාවක, නච්ච ජාතකපාළි ගාථාවල මෙම ලක්ෂණ හමුවෙයි.

“කුලාවකං මාතලී සිම්බලිස්මං
 ඊසාමුඛො පරිචජ්ජයස්සා,
 තමං වජාම අසුරෙහි පාණං
 මායිමෙ දිජා චිකුලවා අහොසුන්ති.
 රුදං මනුඤ්ඤං රුචියා ච පිච්ඨී
 වෙච්චරියවණ්ණපනිතා ච ගීවා
 නච්චෙන තෙ ධීතරං නො දදාමිති.”²⁶

මෙම ගාථා දෙකෙහිම පළමු පාද උපේන්ද්‍රවජ්‍රා වෙයි. පාද දෙකක් උපේන්ද්‍රවජ්‍රා වීම මකස ජාතකපාළි ගාථාවේ දී හමුවෙයි.

“සෙය්‍යා අමිත්තො මනියා උපෙනං
 නත්ථෙච මිත්තො මනිච්ජපභීනො,
 මකසං වධිස්සන්ති හි එළමුගො
 පුත්තො පිකු අබ්භිදා උත්තමංගන්ති”²⁷

පාද තුනක් මෙකී වෘත්ත ලක්ෂණ ගැනීම මහිලාමුඛ ජාතකපාළි ගාථාවේ හමුවෙයි. මෙහි පළමු තෙවන හා සිවුවන පාදකුය ම උපේන්ද්‍රවජ්‍රා වෙයි.

“පුරාණවොරාන චවො නිසම්ම
මහිලාමුඛො පොඨයමානුවාරී,
සුසඤ්ඤතානං හි චවො නිසම්ම
ගජුත්තමො සබ්බගුණෙසු අට්ඨාති.”²⁸

ඉන්ද්‍රවජ්‍රා හා උපේන්ද්‍රවජ්‍රා මිශ්‍රව යෙදීම උපජාති නම් වෙයි.²⁹ මෙම උභය වෘත්තයන් මිශ්‍ර කොට උපජාතීන් දහතරක් නිර්මාණය කොට ගත හැකිය. අම්බජාතකපාළි ගාථාවේ දී,

“අභාසී මෙ අම්බඵලානි පුබ්බෙ
අණුනි ධුලානි බ්‍රහ්මවාරී,
තෙහෙව මස්තෙහි නදානි තුය්භං
දුමප්ඵලා පාතුභවන්ති බ්‍රහ්මෙ.”³⁰

මෙහි පළමු, දෙවන හා සිවුවන පාද උපේන්ද්‍රවජ්‍රා වන අතර තුන්වන පාදය ඉන්ද්‍රවජ්‍රා වෙයි. පළමු, දෙවන හා සිවුවන පාද උපේන්ද්‍රවජ්‍රා යෙදීම ප්‍රේමා උපජාති නම් වෙයි. මයා උපජාති ලක්ෂණ ඇති ගාථා.

“නක්ඛත්තයොගං පටිමානයාමී
ඛණං මුහුත්තං න මං තොසයන්ති,
නක්ඛත්තයොගඤ්ච ඛණඤ්ච ලද්ධා
අථාහරීස්සම්බඵලං පහුත.”

නක්ඛත්තයොගං න පුරෙ අභාණී
ඛණං මුහුත්තං න පුරෙ අසංසී,
අථාහරී අම්බඵලං පහුත
වණ්ණෙන ගන්ධෙන රසෙනුපෙන.”³¹

ඉන්ද්‍රවංශා වෘත්ත ලක්ෂණ ද ජාතකපාළි ගාථාවල ඇත. මෙහි අක්ෂර දොළස ජගති ඡන්දසයට අයත් වෘත්තයකි. රගණ තගණ දෙකක් හා ජගණයක් ද නැවත රගණයක් ඉන්ද්‍රවංශා වෘත්තයට අයත් වෙයි.³² ලෝසක, කපෝත ජාතකපාළි ගාථාවල දී මෙම වෘත්ත ලක්ෂණ හමුවෙයි.

“යො අත්ථකාමස්ස හිතානුකම්පිනො
 ඔවජ්ජමානො න කරොති සාසනං,
 අජ්ජො පාදමොලුබ්භං
 මිත්තකො විය සොචතීති.
 යො අත්ථකාමස්ස හිතානුකම්පිනො
 ඔවජ්ජමානො කරොති සාසනං,
 ඛපොතකස්ස වචනං අකත්වා
 අමිත්තභත්ථත්ථගතොව සෙතීති.”³³

මෙම ගාථා දෙකෙහි ම පළමු හා දෙවන පාදවල ඉන්ද්‍රවංශා වෘත්ත ලක්ෂණ ඇත. සුහු පිටකයේ බුද්දක නිකායට අයත් මෙම ජාතකපාළි ග්‍රන්ථය තුළ යම් ආකාරයක ඡන්දස් භාවිත කොට ඇත. ඡන්දස පිළිබඳ බුද්ධාවචාදය වූයේ ගැරඹුම් ආපත්ති ප්‍රමුඛ වූ මතයකි. නමුත් බුද්ධ වචනය ලෙස පිළිගන්නා මෙම ග්‍රන්ථයෙහි ඡන්දස් භාවිත වීම බුද්ධ ප්‍රඥප්තීන් උල්ලංඝනය වීමක් වශයෙන් කල්පනා කළ හැකිය.

පාදක සටහන් :

1. දීඝනිකාය අවධිකථා i, 19 පිටුව, සයිමන් හේවාචිතාරණ මුද්‍රණ, 1918, අපණ්ණක ජාතකාදීති පඤ්ඤාසාධිකානි පඤ්චජාතකසතානි ජාතකන්ති වෙදිතබ්බං.
2. අභිධානප්පදීපිකාසූචි, 131 පිටුව, සුභුති හිමි වස්කඩුවේ, 1893, අනුච්ඡුභාදිවුත්තානං පච්චාදිකා ඡන්දොච්චිති, **Pāli English Dictionary, 275p.** T. W. Rhys Devids and William Stede, Delhi, 1925, chandasa-metrics, prosody.
3. ශබ්දකල්පදුෂ්‍රම, (ද්විතීය කාණ්ඩ) 889 පිටුව, රාජරාධකන්තදේව, කල්කටා 1961, ශික්ෂා කල්පො ව්‍යාකරණං නිරුක්තං, ඡන්දෝච්චිතිර් ජ්‍යොතිෂමිති වාංගානි, කෞටිල්‍ය අර්ථශාස්ත්‍රය (පළමු කොටස) 20 පිටුව, පඤ්ඤාකිත්ති හිමි හිරිපිටියේ, (අනුවාදක) ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ කොළඹ 2003, **Mundaka Upanisad 49p.** Sawami Lokeswarananda, (Reprint) Calcutta, 1996.
4. මුල්ලවග්ගපාලි ii, තෙන බො පන සමයෙන යමෙඵ තෙකුලා නාම හික්ඛු ද්වෙ භාතිකා භොත්ති. බ්‍රාහ්මණජාතිකා කල්‍යාණවාචා කලවාචක්කරණා. තෙ යෙන භගවා තෙනුපසංකම්ඤ්ඤ, උපසංකම්ත්වා භගවත්තං අභිවාදෙත්වා එකමත්තං නිසීද්ධංසු. එකමත්තං නිසීත්තා බො තෙ හික්ඛු භගවත්තං එතදවොචුං; එතරහි භන්තෙ හික්ඛු නානානාමා නානාගොත්තා නානාච්චවා නානාකුලා පබ්බජ්ජා. තෙ සකාය නිරුත්තියා බුද්ධවචනං දුසෙත්ති. හන්ද මයං භන්තෙ බුද්ධවචනං ඡන්දසො ආරොපෙමාහි, එතරහි බුද්ධො භගවා කථං හි නාම තුම්භෙ මොසපුරිසා එවං වක්ඛට්ඨ, හන්ද මයං භන්තෙ බුද්ධවචනං ඡන්දසො ආරොපෙමාහි, තෙනං මොසපුරිසා අප්පසන්නානං වා පසාදාය පසන්නානං

- වා හියෙයාභාවාය, අථ ඛො වත භික්ඛවෙ අප්පසන්නානං වෙච අප්පස්සාදාය පසන්නානඤ්ච එකච්චානං අඤ්චත්තායාති.
5. බුද්දකනිකාය I, ධම්මපදපාළි, 34 පිටුව, 08 ගාථාව.
  6. වෘත්තරත්නාකරය, 123 පිටුව, ශ්‍රී සෝරත හිමි වැලිවිටියේ (සංස්කාරක) සමයවර්ධන මුද්‍රණ කොළඹ 2001, සාදිත්ථවජ්ජා යදි තො ජ ගො ගා චුත්තෝදය, 06 පිටුව, ශ්‍රී දේවරක්‍ෂිත සංකිච්ච හිමි එල්ලාවල (සංස්කාරක) 1946, ඉන්දාදිකා තා වජීරා ජගාගො, චුත්තෝදයටිකා, 54 පිටුව, ධම්මරක්ඛිතනිස්ස හිමි උදම්මිට, විද්‍යාදර්පණ මුද්‍රණාලය, රත්දොඹේ, 1916, තතජග්ගා ඉන්දවජීරා තාදයො භවන්ති ඉන්දවජීරා නාම විඤ්ඤාසො.
  7. චුත්තෝදය, 07 පිටුව, ශ්‍රී දේවරක්‍ෂිත සංකිච්ච හිමි එල්ලාවල (සංස්කාරක) 1946, කමලාතිඤ්ඤාසාසසෙහි යොවෙ.
  8. චුත්තෝදය, උච්භාසකන්තං වෙ තොමරාව, චුත්තෝදය විවරණය, 44 පිටුව, ධම්මරක්ඛිතනිස්ස හිමි උදම්මිට, විද්‍යාදර්පණ මුද්‍රණාලය රත්දොඹේ, 1916, උච්භෙච්චාදි යස්ස පටිපාදං වෙ තො මො රො ලො ච භවන්ති තං උච්භාසකං ඤ්ඤාසං.
  9. චුත්තෝදය, 07 පිටුව, ශ්‍රී දේවරක්‍ෂිත සංකිච්ච හිමි එල්ලාවල (සංස්කාරක) 1946, වදන්තිචංසට්ඨමීදංජනාජරා.
  10. චුල්ලවග්ගපාළි ii, 100 පිටුව.
  11. වෘත්තරත්නාකරය, 17 පිටුව, ශ්‍රී සෝරත හිමි වැලිවිටියේ (සංස්කාරක) සමයවර්ධන මුද්‍රණ කොළඹ 2001, වක්තං නාද්‍යන්තසො සායානාමච්චධෙර්සොනුෂ්ඨිධ්‍යානාමි, යුජොර්ජෙන සරිද්භර්තුඃ පුරායාවක්ඛං ප්‍රකීර්තතිතම්.
  12. ජාතකපාළි, i, 04 පිටුව.
  13. ජාතකපාළි, i, 72 පිටුව.
  14. ජාතකපාළි i, 124 පිටුව, 358, 359, 360 ගාථා.
  15. ජාතකපාළි i, 148 පිටුව, 458, 459 ගාථා.
  16. ජාතකපාළි iii, 86 පිටුව, 4784 ගාථාව.
  17. චුත්තෝදය, 06 පිටුව, ශ්‍රී දේවරක්‍ෂිත සංකිච්ච හිමි එල්ලාවල (සංස්කාරක) 1946. ඉන්දාදිකා තා වජීරා ජගා ගො. වෘත්තරත්නාකරය, 123 පිටුව. ශ්‍රී සෝරත හිමි වැලිවිටියේ (සංස්කාරක) සමයවර්ධන මුද්‍රණ කොළඹ 2001, සාදිත්ථවජ්ජා යදි තො ජගො ගා ශ්‍රැත බොධය 08 පිටුව, ලුච්ඡි සිඤ්ඤො කේ. ඩී. (භාවසන්නය) සද්ධර්මප්‍රකාශන යන්ත්‍රාලය, අලුත්ගම 1926. යසාං ත්‍රිෂටි සප්තම මක්‍ෂරංසායා - ද්‍රව්‍යචං සුඡංසෙ තවමඤ්ච නද්වන්, ගතා විලජ්ජි කාත භංස කාන්තෙ - තාමිත්ථ චජ්ජාං බ්‍රැවතෙ කචින්දා.
  18. ජාතකපාළි i, 04 පිටුව, 05 ගාථාව.
  19. ජාතකපාළි iii, 214 පිටුව, 5431 ගාථාව.
  20. ජාතකපාළි i, 10 පිටුව, 22 ගාථාව.
  21. ජාතකපාළි iii, 150 පිටුව, 5097 ගාථාව.
  22. ජාතකපාළි ii, 140 පිටුව, 2970 ගාථාව.
  23. ජාතකපාළි ii, 144 පිටුව, 2989 ගාථාව.

- 24. චුන්තෝදය, 06 පිටුව, ශ්‍රී දේවරක්ෂිත සංකිච්ච හිමි එල්ලාවල (සංස්කාරක) 1946, උපාදිකාසාවජාතාජගා ගො. වෘත්තරත්නාකරය, 123 පිටුව. ශ්‍රී සෝරත හිමි වැලිවිටියේ (සංස්කාරක) සමයවර්ධන මුද්‍රණ කොළඹ 2001. උපේන්ද්‍රවජ්‍රාජතජාස් තනො ගො: ශ්‍රැත බොධය 09 පිටුව, ලුවිස් සිඤ්ඤො කේ. ඩී. (භාවසන්නය) සද්ධර්මප්‍රකාශන යන්නාලය, අලුත්ගම 1926, යදීන්ද්‍රවජ්‍රා වරණේෂු සුර්වේ - භවන්ති වර්ණණා ලසව: සුවර්ණේණ, අමන්ද මාන්ද්‍යන්මදනෙ තදානී - මුපේන්ද්‍රවජ්‍රා කථිකා කවිත්ද්‍ය:
- 25. ජාතකපාළි i, 1 පිටුව, 02 ගාථාව.
- 26. ජාතකපාළි i, 14 පිටුව, 31, 32 ගාථා.
- 27. ජාතකපාළි i, 18 පිටුව, 44 ගාථාව.
- 28. ජාතකපාළි i, 10 පිටුව, 26 ගාථාව.
- 29. චුන්තෝදය, 06 පිටුව, ශ්‍රී දේවරක්ෂිත සංකිච්ච හිමි එල්ලාවල (සංස්කාරක) 1946.
 අනන්තරෝදීරිත ලක්ඛණං චෙ
 පාදා විමිස්සා උපජාතයො තා,
 එවං කිරඤ්ඤාසු'පි මිසසිතාසු
 වදන්ති ජාතිඡ්චිදමෙව නාමං.
 වෘත්තරත්නාකරය, 124 පිටුව. ශ්‍රී සෝරත හිමි වැලිවිටියේ (සංස්කාරක) සමවර්ධන මුද්‍රණ කොළඹ 2001.
 අනන්තරෝදීරිතලාක්ෂමභාජෝ
 පාදො යදීයාවුපජාතයස්තා:
 ඉත්ථං කිලානාසවපි මිශ්‍රිතාසු
 වදන්ති ජාතිඡ්චිදමෙව නාමං.
 ශ්‍රැත බොධය 09 පිටුව, ලුවිස් සිඤ්ඤො කේ. ඩී. (භාවසන්නය) සද්ධර්මප්‍රකාශන යන්නාලය, අලුත්ගම 1926.
 යත්‍රද්වයො රපානගොස්තු පාදා
 භවන්ති සිමන්තිනි ච වන්දකාන්තෙ,
 විද්වහි රාදොද්‍ය: පරිකීර්තතිතා සා
 ප්‍රසුජ්‍යතා මිත්‍රාපජාති රෙෂා, චුන්තෝදයටීකා 55 පිටුව, චුන්තෝදයටීකා, 54 පිටුව, ධම්මරක්ඛිතතිස්ස හිමි උදම්මිට, විද්‍යාදර්පණ මුද්‍රණාලය රත්දොමේ, 1916, ඉමානෙව ඉන්ද්‍රවජ්ජරොපෙන්ද්‍රවජ්ජරානි පාදෙන ච අභිඨයෙගෙන ච මිස්සකානි ඉන්ද්‍රමාලා නාම තානි සොළසවිධානි භවන්ති චුන්තඤ්ච.
- 30. ජාතකපාළි i, 442 පිටුව, 1783 ගාථාව.
- 31. ජාතකපාළි i, 442 පිටුව, 1784, 1785 ගාථා.
- 32. චුන්තෝදය, 07 පිටුව, ශ්‍රී දේවරක්ෂිත සංකිච්ච හිමි එල්ලාවල (සංස්කාරක) 1946, ඉන්ද්‍රවංසා බලු යන්ථ තා ජරා. වෘත්තරත්නාකරය, 128 පිටුව, ශ්‍රී සෝරත හිමි වැලිවිටියේ (සංස්කාරක) සමයවර්ධන මුද්‍රණ කොළඹ, 2001.
 සාදීන්ද්‍රවංශා තතපෙජරසජ්ජනො:

ග්‍රැන බොධය 09 පිට, ලුවිස් සිඤ්ඤො කේ. ඩී. (භාවසන්තය) සද්ධර්මප්‍රකාශන යන්ත්‍රාලය, අලුත්ගම 1926.

යසයා මශොකාංකුර පාණි පල්ලවේ

වංශස්ථ පාදාගුරු පර්ව වර්ණනකාං,

තාරුණ්‍යහෙළා රති රංගලාලසේ

තාමින්ද්‍රවංශා කවයා ප්‍රවක්‍ෂතෙ.

චුක්තෝදයටිකා, 58 පිටුව, ධම්මරක්ඛිතතිස්ස හිමි, උදම්මිට, විද්‍යාදර්පණ මුද්‍රණාලය, රන්දොම්, 1916, තතජරා ඉන්ද්‍රවංසා එතෙගණා ඉන්ද්‍රවංසා නාම. චුක්තෝදය විචරණ

45 පිටුව, ධම්මරක්ඛිතතිස්ස හිමි උදම්මිට, විද්‍යාදර්පණ මුද්‍රණාලය රන්දොම්, 1916. සා

ඉන්ද්‍රච්චාදි යන්ථ තද්වයං ජරා ච සා චුත්ති ඉන්ද්‍රවංසා බලු ඤෙය්‍යා. **A Higher**

Sanskrit Grammar, 08 p. Kale M. R. Delhi, 1960. තච්චෙන්ද්‍රවංශා ප්‍රථමාක්‍ෂරෙගුරෝ

33. ජාතකපාළි i, 18 පිටුව, 42, 43 ගාථා.